

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/166/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814211787
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3814211787.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobkyne T. D., narodennej dňa XX.XX.XXXX, bytom H. K. č. XX, zastúpenej A. Z. Z., advokátom so sídlom F., M. Q. č. XX, proti žalovanému S., s.r.o. so sídlom C., S. č. XX, P. XX XXX XXX, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 8. septembra 2016 č.k. 4C/96/2014-80, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyňa **m á** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. značka SR XXXXX/XX zo dňa 26.05.2014, žalobkyňu priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžníčka uzatvorili dňa 08.08.2011 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, podľa ktorej žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyňu ako dlžníčke úver vo výške 350 Eur a táto sa zaviazala vrátiť úver zvýšený o príslušný poplatok vo výške 322 Eur, t.j. celkom 672 Eur v 12-tich mesačných splátkach po 56 Eur, počnúc 14.08.2011. Dlžníčka prehlásila, že finančné prostriedky sú jej poskytnuté na výkon zamestnania, pričom v zmluve bola identifikovaná menom, priezviskom, rodným číslom, občianskym preukazom a adresou bydliska. Žalobkyňa a žalovaný zabezpečili svoj záväzkový vzťah (zmluvu o úvere) neúplnou zmenkou (blankozmenkou) vystavenou dňa 08.08.2011, kde žalobkyňa vystupuje ako vystaviteľka zmenky na zmenkovú sumu 1.144,11 Eur a zmenový úrok 0,25 % denne od 09.09.2013 v prospech žalovaného. Rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava zo dňa 26.05.2014 sp. zn. Sr XXXXX/XX rozhodcovský súd rozhodol o povinnosti žalovanej (v tomto konaní žalobkyne) zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní žalovanému) sumu 1.144,11 Eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne z uvedenej sumy od 09.09.2013 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne od 31.10.2013 do zaplatenia a trovy konania v splátkach. Rozhodcovský súd vyvodil svoju právomoc z rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu dňa 08.08.2011.

2. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že ako jedna z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy z dôvodu, že pri rozhodovaní boli porušené Všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

3. Rozhodcovský rozsudok bol žalobkyni doručený dňa 04.06.2014, žalobkyňa podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku dňa 25.06.2014, podala ju tak včas, v lehote podľa § 41 ods. 41 zák. č. 244/2000 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014.

4. Platnosť, či neplatnosť predmetnej rozhodcovskej zmluvy súd prvej inštancie posudzoval v súvislosti so zmluvou o úvere zo dňa 08.08.2011 č. XXXXXXXXXX, pretože predmetom predmetnej rozhodcovskej zmluvy (podľa Čl. II) bolo dojednanie zmluvných strán o riešení sporov vzniknutých v súvislosti s touto zmluvou. Vo veci bolo sporné, či žalobkyňa bola spotrebiteľom a či predmetná zmluva o úvere je alebo nie je spotrebiteľskou zmluvou, zmluvou o spotrebiteľskom úvere. V konaní nebolo sporné, že žalovaný bol pri uzatvorení predmetnej zmluvy o úvere v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dodávateľom, teda osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a v zmysle § 2 písm. b) Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov veriteľom ako právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. S prihliadnutím na označenie žalobkyne v predmetnej zmluve o úvere (údaje o žalobcovi: meno, priezvisko, rodné číslo, č. OP, adresa bydliska), ale najmä na jej výpoveď ku skutočnostiam súvisiacich s uzatvorením predmetnej zmluvy o úvere, dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobkyňa bola pri uzatvorení predmetnej zmluvy o úvere spotrebiteľom podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti spotrebiteľom a podľa § 2 písm. a) Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, konala ako fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. V konaní nebolo preukázané, že by (tak ako je uvedené v predmetnej zmluve o úvere) úver - „finančné prostriedky“ boli žalobkyni poskytnuté na výkon zamestnania. V predtlačenej formulárovej zmluve o úvere, ktorou je aj predmetná zmluva, sú uvedené možnosti pre výber označenia účelu poskytnutia finančných prostriedkov, a to na výkon „zamestnania“, „povolania“, „podnikania“ a na „iný účel“. V predmetnej zmluve je križikom vyznačená možnosť „na výkon zamestnania“. Podľa tvrdenia žalobkyne si úver vzala pre osobnú spotrebu pre domácnosť v čase, kedy bola zamestnaná. Poprela, že by jej úver bol poskytnutý na účel zamestnania. K okolnostiam uzatvorenia zmluvy uviedla, že oslovila zástupkyňu žalovaného, ktorá jej povedala, že pripraví dokumenty a následne sa stretnú, žalobkyňa dokumenty podpíše a v hotovosti jej vyplatí pôžičku. Zmluva o úvere s jej údajmi a ostatnými údajmi bola už vopred vypísaná zástupkyňou žalovaného. Žalobkyňa sa len na zmluve podpísala na troch miestach. Križik pri slove „zamestnania“ (pri texte, že „Dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon“) nevyznačila ona, ale obchodná zástupkyňa. Za situácie rozporných tvrdení strán o účele poskytnutého úveru žalobkyni súd prvej inštancie uzavrel, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotebiteľský úver, ktorý sa potom riadi výlučne úpravou v zmluve a v Obchodnom zákonníku), teda veriteľa. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (vzťah) má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ) a existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť (nie je) len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je zamestnanie spotrebiteľa a aký konkrétny súvis s takýmto zamestnaním vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že žalobkyni nebol poskytnutý úver na výkon zamestnania, pričom aj z jej výpovede vyplynulo, že na takýto účel vôbec úver nepotrebovala, pretože v tej dobe bola riadne zamestnaná a úver potrebovala na osobnú potrebu a že takýto účel úveru ani v zmluve nevyznačovala. Žalovaný na svoje tvrdenia okrem predmetnej zmluvy o úvere neoznačil žiaden iný dôkaz. Vzhľadom na uvedené, bez ohľadu na označenie zmluvy ako úverovej zmluvy, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu a súčasne spotrebiteľský úver (s prihliadnutím na povahu zmluvných strán, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenej formulári) a že na tento vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva.

5. Keďže žalobkyňa sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, súd skúmal, či predmetná rozhodcovská zmluva je alebo nie je platná.

Posudzujúc rozhodcovskú zmluvu, najmä Článku II, súd prvej inštancie zistil, že v zmluvnom dojednaní sú nekalé podmienky, nakoľko zmluvné strany uzavreli dohodu, podľa ktorej „všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX . vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zák. č. 99/1963 Zb.). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy, vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy, ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu“.

6. Možnosť výberu spôsobu riešenia sporu povinným (v tomto prípade žalobkyňou) je podľa názoru súdu prvej inštancie len zdanlivá, keď vo väčšine prípadov určuje spôsob riešenia prípadného sporu a v prípade rozhodcovského konania aj osobu rozhodcu žalovaný ako veriteľ. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej zmluvnej úpravy síce mal možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, ale podaním žaloby v rozhodcovskom konaní veriteľom, stratil možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom. Úpravu zmluvne zakotvenú žalovaným do rozhodcovskej zmluvy formou rozvázovacej podmienky, súd prvej inštancie posúdil ako nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov.

7. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu a osoby rozhodcu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci na predtlačenom formulári predchádzalo aj samotnému rozhodnutiu žalobkyne obstarat' si finančné prostriedky touto cestou a jej rozhodnutiu pristúpiť k uzatvoreniu zmluvy. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd prvej inštancie videl v tom, že subjektom, ktorý určil, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy, je v tomto prípade veriteľ, teda žalovaný, pretože ten sformuloval obsah rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve.

8. Súd prvej inštancie pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej zmluvy nemusí byť viazaný návrhom v prípade absolútnej neplatnosti, ku ktorej prihliada z úradnej povinnosti. Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku z 21. novembra 2002, Cofidis (C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 34), uviedol, že ochrana, ktorú smernica poskytuje spotrebiteľom, sa rozširuje na prípady, keď spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, nenamieta nekalý charakter tejto podmienky, pretože buď nepozná svoje práva, alebo je odradený ich uplatniť z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. V tomto smere je úlohou súdu, ktorý vo veci rozhoduje vyrovnať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a dodávateľom a posudzovať tak ex offo prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky, aj keď to spotrebiteľ nenamieta. Takto stanovená zmluvná podmienka je nekalá, pretože nebola individuálne dohodnutá, a jej zmyslom je domôcť sa jej prostredníctvom pred výlučne v každej situácii veriteľom vopred určeným rozhodcom záväzného a právne vynútiteľného rozhodnutia, kde na úkor procesných práv druhej strany - spotrebiteľa zvyšuje pravdepodobnosť rýchleho vyriešenia sporu. Veriteľ tak môže na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu, stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska.

9. Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní

(podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy), ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy). Neprijateľné podmienky sú dopĺňované aj samotnou právnou úpravou, keď s účinnosťou od 01.01.2008 je v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovania od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

10. Dohoda zmluvných strán o tom, že spor medzi nimi bude riešiť rozhodcovský súd, ktorý si za tým účelom zvolia, má o to väčší význam, pretože rozhodca nenachádza právo, ale tvorí (eventuálne napevno stanovuje), vyjasňuje, urovnáva záväzkový vzťah v zastúpení strán. Jeho moc nie je delegovaná zvrchovanou mocou štátu, ale pochádza od subjektívnej vlastnej moci strán určovať svoj osud. V danom prípade táto vôľa pochádza však len od jednej, a to silnejšej zo strán, ktoré spotrebiteľskú zmluvu uzavreli, čo v ich vzťahu spôsobuje značnú nerovnováhu. Uvedené zároveň naznačuje, že veriteľov výber riešenie sporu rozhodcovským súdom zrejme nebol náhodný. Žalovaný ako veriteľ do zmluvných dojednaní viacerých svojich obdobných zmlúv zahrnul identické rozhodcovské doložky, a na ich základe opakovane zvolil pre riešenie sporu ten istý rozhodcovský súd, keď podaním žaloby vylúčil možnosť, aby sa spor riešil pred všeobecným súdom.

11. Existujúca, ale neplatná rozhodcovská zmluva nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej zmluvy odvodil a na jej základe následne vydal predmetný rozhodcovský rozsudok, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobe vyhovel a konštatoval, že žalobkyňa tiež namietla, že pri rozhodovaní v rozhodcovskom konaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, napr. v tom, že zmluva o úvere neobsahuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere - údaj o RPMN, priemernej RPMN, o ročnej úrokovej sadzbe. Vzhľadom na to, súd zrušil rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a nepriznal rozhodcovskému rozsudku účinky platného rozhodnutia, nie je potrebné zaoberať sa vecnou stránkou napadnutého rozhodcovského rozsudku. Pre úplnosť však dodal, že pri rozhodovaní o žalobe žalovaného v rozhodcovskom konaní boli porušené práva žalobkyne ako spotrebiteľa, nakoľko predmetná zmluva o úvere neobsahuje viaceré náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase jej uzatvorenia, napr. údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, RPMN, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, priemernú RPMN, čo má za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona. Tiež dohoda o vyplnení zmenky uvedená v bode 13. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je absolútne neplatným právnym dojednaním (§ 39 Občianskeho zákonníka), pretože odporuje ustanoveniu § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. Ak teda žalovaný odvodil svoje právo na vyplnenie zmenky z neplatne uzavretej dohody o vyplnení zmenky, ktorá vzhľadom na jej obsah je výrazne v neprospech spotrebiteľa, pretože oprávňuje veriteľa, aby svojvoľne, kedykoľvek dopísal do zmenky potrebné údaje a túto použil na priznanie svojho práva v rozhodcovskom konaní ako nárok z abstraktného zmluvného záväzku, nemohol rozhodcovský súd priznať plnenie z tejto zmenky. Na uvedenom závere nemôže nič meniť ani konštatovanie rozhodcovského súdu, že navrhovateľ ako spotrebiteľ „nenamietal zmenkovo právny vzťah“. Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozhodcovský súd sa vôbec neriadil právnou úpravou na ochranu práv spotrebiteľa.

12. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2, § 40 ods. 1 písm. c/, písm. j/, § 41 ods. 1 veta prvá zák. č. 244/2002 Z.z., § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, písm. b/, písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z., § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1 až 3 Smernice Rady 93/13 EHS, o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

13. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a dôvodil, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR IV. ÚS 174/2002,

sp. zn. I. ÚS 3227/07 a § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, na základe čoho zrušil rozhodcovský rozsudok, ktorým priznal plnenie aj nad rámec istiny. Za sporné považoval, či v súvislosti so zmluvou o úvere možno považovať status žalobkyne za status spotrebiteľa, teda či citované ustanovenia súdom prvej inštancie sa týkajú ochrany spotrebiteľa a sú vôbec na túto vec aplikovateľné. Mal za to, že zmluva o úvere nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ani zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko žalobkyňa vstúpila do právneho vzťahu so žalovaným na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon povolania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Zdôraznil, že v čase uzavretia zmluvy o úvere neexistoval a nebol určený žiadny všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, preto treba vychádzať z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a dôkazné bremeno v otázke primeranosti odplaty znáša žalobca, nie žalovaný a žalobca musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy o úvere išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovanými inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov, pričom za merítko je považovaná odplata, obvykle požadovaná na finančnom trhu nie bankami, ale inými účastníkmi finančného trhu. S ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované nebankovými veriteľmi vyššie ako obvyklé bankové úroky. Poukázal na v tejto súvislosti na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoE/122/2011, sp. zn. 5C/159/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1553/2014, Okresného súdu Košice I. sp. zn. 19C/289/2014.

14. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že žalovaný v konaní neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že úver jej bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Medzi stranami sporu došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy a súčasne spotrebiteľského úveru a na tento vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V danej veci súd dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku uvedené v § 40 ods. 1 písm. c/, písm. j/ zák. č. 244/2002 Z.z..

15. Žalovaný, ktorému bolo vyjadrenie žalobkyne doručené, ďalšie písomné vyjadrenie k veci nepodal.

16. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

17. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalovaným vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil pre svoje rozhodnutie významné dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalovaného, uvedené v podanom odvolaní, sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie, súd prvej inštancie sa s nimi dostatočne vysporiadal, preto nemohli prívodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli žalovaným tvrdené, ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

18. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom skutkovom závere, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu dňa 08.08.2011 je zmluvou spotrebiteľskou a súčasne zmluvou o spotrebiteľskom úvere a rozhodcovská zmluva uzavretá medzi stranami sporu medzi stranami sporu dňa 08.08.2011 je neplatnou rozhodcovskou zmluvou, ktorá nemôže byť základom právomoci rozhodcovského súdu, a pokiaľ rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluvy vyvodil a vydal na jej základe predmetný rozhodcovský rozsudok, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou.

19. Za správny považuje odvolací súd záver súdu prvej inštancie, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu dňa 08.08.2011 je zmluvou spotrebiteľskou a zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú dopadajú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zák. č. 129/2010 Z.z. o

spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Je nesporný záver, že medzi sporovými stranami bola uzavretá spotrebiteľská zmluva (zmluva o spotrebiteľskom úvere), nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, žeby žalobkyňa pri uzatváraní tejto zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp. že by túto zmluvu uzatvárala v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania a podnikania. Z tohto dôvodu sa považuje za spotrebiteľa. Na druhej strane je nepochybné, že žalovaný ako veriteľ uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zjavné aj z výpisu z obchodného registra žalovaného a z tohto dôvodu sa považuje za dodávateľa. Zo samotnej zmluvy a jej zmluvných dojednaní ako i výsluchu žalobkyne pred súdom prvej inštancie je zrejmé, že žalobkyňa nemohla individuálne ovplyvniť jej obsah, bola už vopred pripravená na predtlačenom formulári, nakoľko sa uzatvárala vo viacerých prípadoch pre väčší počet spotrebiteľov, bolo sprostredkovateľom žalovaného vyznačené (krížikom), že finančné prostriedky sú poskytnuté žalobkyni na výkon zamestnania. Žalobkyňa poprela túto skutočnosť a tvrdila, že finančné prostriedky jej neboli poskytnuté na výkon zamestnania a že uvedený účel na zmluve o úvere vyplnil sám žalovaný. Žalovaný tvrdenia žalobkyne v tomto súdnom konaní nevyvrátil.

20. Rozhodcovská zmluva, uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/217/2012).

21. Rozhodcovská zmluva je dohoda účastníkov právneho vzťahu, že spory vyplývajúce z tohto vzťahu sa budú prejednávať a rozhodovať v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zakladá právomoc rozhodcovského súdu, ktorým môže byť rozhodca, prípadne viacerí rozhodcovia alebo Stály rozhodcovský súd zriadený právnickou osobou. Platnosť rozhodcovskej zmluvy je vždy potrebné posudzovať celkom nezávisle od platnosti zmlúv, z ktorých vyplýva.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodcovská zmluva v danej veci, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, znemožňuje voľbu spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú zmluvu si žalobkyňa ako spotrebiteľka osobitne nevyjedнала a pokiaľ spor vyvolal dodávateľ - žalovaný ako prvý, nemala na výber a musela sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Žalobkyňa ako spotrebiteľka nebola poučená o rozdiel medzi štátnym a rozhodcovským súdnym procesom, rozhodcovská zmluva nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti žalobkyne ako spotrebiteľky po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu, pričom žalobkyňa výslovne uviedla, že o rozhodcovskej zmluve jej žalovaným nebolo povedané nič, nečítala ju a v čase jej podpisu ani nevedela, čo rozhodcovská zmluva je, nevedela, že vo veci môže rozhodovať rozhodcovský súd. Prehlásenia v článku III rozhodcovskej zmluvy boli „natlačené strašne malé“, rozhodcovská zmluva bola pripravená žalovaným a jediným jej písmom na nej je jej podpis, pričom jej bolo len vysvetlené, že pre poskytnutie úveru sú potrebné tieto dokumenty, nič iné jej vysvetlené nebolo. Tvrdenia žalobkyne žalovaný nespochybnil. Z obsahu spisu potom jednoznačne vyplýva, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi stranami sporu v danej veci nebola individuálne so žalobkyňou vyjednaná, nebola jej daná možnosť meniť jej obsah, ale iba možnosť prijať ju, bez nevyhnutne potrebných informácií o význame rozhodcovského konania, ako celok.

23. Tvrdenie žalovaného, že rozhodcovská zmluva bola dojednaná v súlade so zákonom a žalobkyni bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z uvedenej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, nie je, ani nemôže byť relevantná pre posúdenie platnosti rozhodcovskej zmluvy, keďže uvedené sa nijako nedotýka možnosti spotrebiteľa ovplyvniť jej obsah. Odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská zmluva je neplatná, ak ako formulárová zmluva nie je individuálne dojednaná. Má za to, že rozhodcovská zmluva je takým významným zmluvným dojednaním, ktoré jednoducho nemôže byť platne dojednané bez toho, aby si ho strany individuálne dojednali, resp. aby preukázateľne a nepochybné prejavili vôľu uzavrieť rozhodcovskú zmluvu nielen zmluvu spotrebiteľskú. Odvolací súd tiež zastáva názor, že návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy musí dodávateľ predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že sa mu poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov v rozhodcovskom konaní, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, v opačnom prípade sú dojednania v takejto rozhodcovskej zmluve neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Je teda daná požiadavka nielen

individuálneho dojednaní rozhodcovskej zmluvy, ale aj požiadavka jednoznačnosti, preukázateľnosti a informovanosti spotrebiteľa, a to nielen pokiaľ ide o obsah a význam (dôsledky uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy), ale aj k samotnej existencii rozhodcovskej zmluvy vo vzťahu k zmluve spotrebiteľskej.

24. Vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve je tiež potrebné skúmať, či spotrebiteľ svojím nekonaním skutočne prejavil vôľu byť viazaný rozhodcovskou zmluvou, keď spotrebiteľ tvrdí, že nevedel nielenže o jej obsahu, ale ani význame.

25. Predmetná rozhodcovská zmluva bola zo strany žalovaného predformulovaná, žalovaný nepreukázal, že bola so žalobkyňou výslovne individuálne dojednaná, že jej bola daná možnosť takúto rozhodcovskú zmluvu odmietnuť, prípadne zasahovať do jej obsahu a bola uzavretá bez výslovného prejavu vôle spotrebiteľa byť ňou viazaný. Rozhodcovská zmluva zo dňa 08.08.2011 tak spôsobuje i značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že ho núti pristúpiť na rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom, ktorý vopred vybral dodávateľ.

26. Odvolací súd uzatvára, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, keď považoval rozhodcovskú zmluvu za neplatnú. Na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy nebolo možné založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne rozhodol, keď rozhodcovský rozsudok s poukazom na zistený skutkový stav, zrušil.

27. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v vrátane trov prvoinštančného konania, ktoré žalovaným neboli osobitne spochybnené, potvrdil.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňa, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).